

מה שבאי ולבני אין מבינים

יולי תמייר

עת הוויוכחים על כביש המריבה בירושלים, שהחרדים סגרו בשבת, נשלח שליח למועדצת גהויל תורה לנסות לפשר בין הצדדים. הרבניים לא הסכימו לשום הצעה שלג, והשליח יצא מהפגישה בתהcosa של אין מזא. המוכר היה אופטימי יותר; הוא הסביר לשליה, שמנaggi החדרים אינם יכולים להמור בראש גלי בחילול שבת, אך להסדר עצמו לא התנגדו. במצב הנוכחי זה המרב שאפשר להשיג, אמר: העדר התנגדות.

ואיך זה קשור לטיעות של אבי גבאי וציפי לבני ביחס להגנה שיזמה עדת המקובב של הצייר העברי? התשובה טמונה באופי ההסדר החברתי-הפליטי שהמדינה יכולה לבנות במציאות הנוכחית. כשם שהחרדים אינם יכולים לתמוך בחילול שבת אך עליהם להסכים כים לחיות עמי, גם הערכים אינם יכולים לתמוך במחאות הציונית היהודית של המדינה, אך עליהם להסכים לחיות עמה. מורה לאור רחות ערבי ענה לשאלתי, מה הוא אומר לתלמידיו על אופי מדינת ישראל: אני מchner אותם שאות מדינה דמוקרטית ומלמד אותם שאות מדינת יהודית. הבדיקה ברורה. הוא מchner אותם להאמין בערךים שהוא תומך בהם ולקבב מזיאות שאיןו תומך בה, אך מקבל אותה. יש הסברים בטעות, שהסכמה שני מדינות לשני עמים פירושה, שהערבים אמרים לתומך באופן עקרוני ואקטיבי באופי היהודי של ישראל, כשם שהם תומכים באופי הפלסטיני של המדינה השניה (אם תקומו). ואת ציפייה שאינה במקומה. אורי ישראל הערביים הם ילידי המקום, וגם הסדר של שתי מדינות מוכסוס, לתפישתם, על עול היסטורי ואבדות, لكن המרכיב שלהם כולם לעשות הוא לא להתנגד לו. הויל ואורי יהודיזיון של המדינה, עליהם להכיר צים לשומר על האופי היהודי-ציוני של המדינה, עליהם להכיר במתה שהגדירה וויצרת אצל הערכים. אלה אינם יכולים לתומך בה ולא בערךים ובסמלים של הציונות, השוללים את קיומם: הדגל איןנו דגלם, ההימנון איןו שלם, יום העצמאות הוא בעברם יום אסון, יהוד הארץ הוא בעבורם מפעל של אפליה.

**"לא להיות אויבים" אפשר גם כשל מסכימים.
גם כשהערבים אינם שרים את ההימנון, אינם
רואים בהרצל אב רוחני ובצינונות מקור השראה**

האם בכך תמה האפשרות לחיים משותפים? לא. חיים משותפים אינם זורשים הסכמה על האמנות של האורחים, אלא רק על מכלי כל הכללים המאפשר התנהלות באופן הגון והגינוי, החדרים יכולים להאמין במשיח, הדתיים הלאומים בצויר ישראל ונואלו, הציונים בគות הגדרה עצמית של העם היהודי, והערבים בוגות הגדרה העצמית הפליטנית. כל אלה לא יקבלו עליהם את הערכם, התביעות והחלומות של الآخر; עליהם רק להסכים לכליל המשחק של החיים המשותפים. זו הגדרה של מגילת העצמאות וחולשת חוק הלאום. במגילה יש כללי משחק פוליטיים וחברתיים היוצרים לים להיות מוקובלים על הכל, ואילו בחוק נשמו היללו ודוחקו את המוערכת הפליטית לדין על ערבי היסודה, דיון שאיננו בר הכרעה. הטעות של גבאי ולבני היא כנעה לכליל המשחק של בניין נתן ניהו ובדיקה הוויכוח למרחב האידיאולוגי, שבו אין فرصות — צעד שיוביל להונזחת הסכסוכים בחברה. הבעיה בחוק הלאום אינה במי לה זו או אחרת, אלא בכך שהוא דוחק את הוויכוח הציבורי לפינה, שכן את ההיבט הפליטי-חברתי של חוק הלאום. הם הבינו שمرة טרת החוק היא לא הכתוב בו, שסמליא מתקיים ואני מאורם, אלא תרמותו שלילית לשיח הציבור.-CSkerao "היהודים וערבים מסרבים" בים להיות אויבים", הם הציגו על חשב מצעדים פוליטיים הדורחים אותם, בעל כורחם, לעימות. הם הבינו, שלא להיות אויבים" מכך שאינם רואים בהרצל אב רוחני ובצינונות מקור השראה. וכך, גם כשאינם רואים בהרצל לא יסתהים עקב חקיקת חוק הלאום; הוויכוח על אופי המדינה לא יסתהים עקב חקיקת חוק הלאום; הוא רק יתאחד. החוק גם לא יבטיח את נציבות הוותה היהודית של ישראל ולא יאפשר לה להתעלם מ-20% מאורחיה הערכם שאינם מקבלים את האתnos היהודי, ולא מארחה החדרים שהגדרת היהדות של המדינה באורה פוליטי אינה לרוחם. אבות הציונות, שהיו פרגמטיים, הבינו את החשיבות של עימיות קונסטרוקטיבית. הם כתבו מגילת עצמאות רבת סתרות, אך מפוארת.

לימין יש סיבה טובה לנסות לחדר את הסתרות, לשMAIL גם למרכו יש סיבה טובה ללמידה לחוזות עמן. לבני ונגלי נפלו למיל' לבודת החיזוד האידיאולוגי שטמן להם נתינה. כל עוד יישארו שם, הוא ישחק בהם כרצונו, הם יובל ליעימות, מקום צקת תורן חדש וליצור פתרונות שאפשר לחזור עמן. מקום לדוחק את זה והיר בהלול מהמחנה הציוני ולשםו בלכטו, ליצר רושם מועעה שהഫגינה בתל אביב הייתה بعد וכות השיבה ולהזהיר שאין להם דבר משותף עם הצייר היהודי בישראל — היה על השניים להתייצב בכיכר ולומר: יש חילוקי דעתם בכם, אך בדבר אחד עקרו ני וחשוב אנחנו שותפים: יהודים וערבים מסרבים להיות אויבים. בכך היו נעשים, מקום צל של נתניהו, למנהגי מהנה העשויה לה' חלוף אותן.

פרופ' תמייר כיהנה כשרות החינוך מתעם מפלגת העבודה